

Handläggare: Christina Egerbrandt
Telefon: 508 08 032

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Stockholms stads äldreplan 2007-2011

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som sitt svar på remissen.

Anders Carstorp
stadsdelsdirektör

Kerstin Callinggård
tf verksamhetschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sänt *Stockholms stads äldreplan 2007 – 2011* på remiss till Kungsholmens stadsdelsnämnd. Äldreplanen ska utgöra en kommungemensam plattform för äldreomsorgen under perioden 2007-2011. I detta tjänsteutlåtande redovisas förvaltningens synpunkter på planen.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom verksamhetsområdet Äldre och funktionshindrade. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har behandlat ärendet på sitt sammanträde den 20 augusti 2007.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har sänt Stockholms stads äldreplan 2007-2011 på remiss till Kungsholmens stadsdelsnämnd för yttrande senast 31 augusti 2007. Tillsammans med gällande lagstiftning, övergripande inriktningsmål och prioriterade inriktningar som fastställts av kommunfullmäktige ska äldreplanen utgöra en plattform för stadens äldreomsorg. Äldreplanen är uppbyggd kring ett övergripande mål för verksamheten samt nio strategier för måluppfyllelse. Planen är, utifrån strategierna, uppdelad i olika delar som beskriver förebyggande arbete, inflytande, mångfald och valfrihet, kvalitet, stöd och hjälp i ordinarie boende och servicehus, boende för äldre, stadens hälso- och sjukvård, samverkan med

landstinget, stöd till anhöriga och närstående samt personalen. Förslaget till äldreplan biläggs i sin helhet till tjänsteutlåtandet.

Stockholms stads äldreplan 2007-2011 ska ersätta äldreomsorgsplanen för 2006-2010 som antogs av fullmäktige i januari 2006. I och med ny politisk majoritet har ett förslag till ny äldreplan tagits fram av äldreförvaltningens vård- och omsorgsenhet. Mål och strategier följer budget för 2007.

Syftet med äldreplanen är enligt förslaget att utgöra en kommungemensam plattform för stadens äldreomsorg och med utgångspunkt i planen ska stadsdelsnämnderna utforma äldreomsorgens verksamheter utifrån lokala förutsättningar och behov. Äldreplanen anger mål och inriktning för äldreomsorgens verksamheter.

Stadsdelsförvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsnämnden har för närvarande tre remisser att besvara. Två remisser som utarbetats av Äldreförvaltningen – Stockholms stads äldreplan 2007-2011 och Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen - samt en om valfrittssystem för vård- och omsorgsboende inom äldreomsorg. Remisserna behandlar delvis samma områden men också områden inom äldreomsorgen som tangerar varandra. Förvaltningen kan märka en viss brist i samstämmighet i ärendena vilket kan komma att påverka deras styreffekt på verksamheten. Förvaltningen har försökt att i respektive remissvar belysa detta.

För lite styrande plan

Stadsdelsförvaltningen konstaterar att den nya planen på många punkter överensstämmer med den tidigare och att tillägg gjorts i avsnitt om inflytande, mångfald och valfrihet.

I texten beskrivs dokumentet vara en ”plattform” för stadens äldreomsorg. En plan bör, enligt förvaltningen, innehålla dels vad man önskar åstadkomma men även hur detta ska ske. I förslaget finns många formuleringar av karaktären ”det är angeläget att”, ”ett sätt kan vara” men få formuleringar som talar om ”vad” och ”hur”. Om äldreplanen ska fungera som ett långsiktigt styrdokument som reglerar verksamhetens inriktning bör den formuleras så att stadens viljeinriktning blir tydligare. Enligt förvaltningens uppfattning är det av än större betydelse när alltmer av äldreomsorgen i staden utförs av externa aktörer. Om utförarna ska kunna bidra till en större mångfald och valfrihet måste de få kunskap om vad äldreomsorgen ska omfatta och innehålla.

Hur förhåller sig planen till externa utförare?

Vissa avsnitt i den förslagna planen fokuserar nästan uteslutande på äldreomsorg i egen regi. Det är framför allt i några avsnitt som detta är särskilt tydligt – i avsnitten om personal, kvalitetsgarantier och dokumentation t ex. Det framgår inte i texten att det finns olika driftsformer inom äldreomsorgen vilket bör förtydligas. Det bör också förtydligas huruvida äldreplanen omfattar äldreomsorg i både privat regi och egen regi. I texten måste fram-

gå vem som avses och avses även privata utförare så måste motsvarande krav ställas vid upphandling.

Äldreomsorgen i Stockholms stad

En äldreplan handlar också om andra områden än äldreomsorg i stadens politik

Förvaltningen instämmer med kommunstyrelsens pensionärsråd att en äldreplan i egentlig mening borde handla också om övriga områden i stadens politik som har betydelse för äldres förhållanden t.ex. tillgänglighet, kommunikationer, kommersiell och offentlig service etc. Inledningsvis konstateras att äldreomsorgen aktivt ska delta i samhällsplaneringen och att äldres villkor och förutsättningar delas av många aktörer i samhället och att de äldre medborgarnas förutsättning ska beaktas. Några stadens mål finns dock inte beskrivna för dessa områden.

Ekonomiska förutsättningar

Tydliggör nämndens ansvar för att det ska finnas olika boendeformer

Enligt förvaltningen finns det en del skrivningar i äldreplanen som fortfarande är vaga och diffusa bl.a. avseende styrning och ledning av äldreomsorgen samt ekonomiskt ansvar.

Ett exempel på detta är frågor som uppstår med anledning av den formulerade strategin ”Det ska finnas olika boendeformer som tillgodoser äldres skiftande behov”. Förvaltningen instämmer till fullo i detta. I dagsläget åligger det respektive stadsdelsnämnd att ta initiativ till att starta eller omstrukturera boenden. Även om flera stadsdelsnämnder planerar gemensamt så måste någon nämnd ta på sig planerings- och genomförandeansvaret samt det ekonomiska ansvaret både för själva byggnationen/omvandlingen men även för driften. Många stadsdelsnämnder diskuterar vilka behov som finns idag men få är beredda att ta på sig ansvaret för kostnaden. Resultatet kan bli att det kan saknas en del ”smala” boenden där tomgångskostnad kan befaras. Hur kommer det att bli efter valfrihetsreformen? Vem ska ta initiativ till nya boenden eller omstruktureringar av befintliga boenden?

I dessa fall borde staden ta ett tydligt initiativ och ledning och det bör enligt förvaltningen tydligt framgå av äldreplanen. Det finns en risk att många intressegrupper uppfattar att de förespeglas alternativa boenden som sedan kanske inte blir av. Det behövs därför en tydlig styrning och inte bara bokslutsavsättningar med reserverade medel för ny-, om- och tillbyggnad av särskilda boendeformer för äldre som det föreslås i förslaget till ny äldreplan.

Mat för äldre

Personalen behöver utveckla kunskap i arbetsmetodik kring måltidssituationen

Kungsholmens stadsdelsnämnd driver, med medel från regeringen, ett projekt som syftar till att höja kvaliteten i måltidssituationen inom nämndens vård- och omsorgsboenden.

Erfarenheter från det projektet visar att personalen ofta saknar kunskaper i arbetsmetodik kring måltidssituationen. Det vore enligt förvaltningen bra med ett tillägg i texten om detta.

Metoder för kvalitetsuppföljning

Flytta text om kvalitetsuppföljning och komplettera med avsnitt om den kvalitetsuppföljningen som MAS:en gör

Under rubriken "Äldreomsorgen ska präglas av god kvalitet" finns beskrivet att kvalitetsuppföljningar ska genomföras enligt den uppföljningsmodell som antagits av kommunfullmäktige 2006. Denna text, bör enligt förvaltningen, flyttas till avsnittet "Metoder för kvalitetsuppföljning". Där bör även göras en beskrivning av den kvalitetsuppföljning av hälso- och sjukvården som genomförs av stadsdelsnämndernas medicinskt ansvariga sjuksköterskor. Genom att föra samman alla de uppföljningar som genomförs både centralt i staden och på stadsdelsförvaltningarna ges en total bild av stadens hela kvalitetsuppföljning.

Utveckla avsnittet om dokumentation

Under rubriken "Metoder för kvalitetsuppföljning" finns en beskrivning av dokumentationens värde för kvalitetsuppföljning. Frågan om dokumentation bör enligt förvaltningen belysas ytterligare och i texten kopplas ihop med rättssäkerhetsaspekten för den enskilde och inte bara beskrivas som en metod för kvalitetsuppföljning. Avsnittet bör även kompletteras med dokumentation enligt HSL och dokumentationssystemet Vodok. Frågetecknen kring huruvida privata utförare ska dokumentera i stadens system måste få en snar lösning.

Hemtjänst

Viktigt att såväl förfrågningsunderlagen som avtalen vid upphandling ger utrymme och drivkraft för utförarna att utveckla hemtjänsten.

För att uppnå stadens strategi om en flexibel hemtjänst som kan hantera omfattande och specifika behov vill förvaltningen framhålla vikten av att såväl förfrågningsunderlagen som avtalen vid upphandling ger utrymme och drivkraft för utförarna att utveckla hemtjänsten. Förvaltningen efterlyser metoder och modeller för utveckling. Förfrågningsunderlagen bör stimulera till att utveckla t ex olika specialistteam för omvårdnad personer i ordinärt boende.

Förvaltningen anser i likhet med kommunstyrelsens pensionärsråd att ordet spetskompetens bör bytas ut mot specialkompetens.

Samverkan med landstinget

Webcare bör utvecklas och omfatta alla driftsformer

Webcare är enligt förvaltningen ett utmärkt redskap för informationsöverföring mellan landsting och kommun. Stadens vård- och omsorgsboenden är inte uppkopplade mot Webcare vilket är en stor brist som måste åtgärdas för att säkerställa tryggheten för den enskilde. Webcare bör fortsätta att utvecklas och omfatta såväl kommunala som privata utförare.

Bilaga

Förslag till Stockholms stads äldreplan 2007-2011.